

У вези са расподелом буџета за науку и културу, и са потребама и обавезама других министарстава у финансирању примењених истраживања

Сматрамо да је у односу на земље које су нам узор наука у веома неповољном положају по намењеном за њу делу буџета. Познато је да се у европским земљама за науку одваја 1.5-3%, а код нас око 0.3%. Тачно је да расподела државног буџета не може да буде сасвим пропорционална у развијеним и слабије развијеним земљама, јер су неки приоритетни расходи непропорционални (нпр. расходи за пензије, здравство,...). Међутим, могуће је поредити и очекивати неку пропорционалност у расподели за трошкове сличног приоритета, јер се баш у сегменту таквих трошкова, тј. њихових односа, огледа политика државе.

Рецимо, пошто је наука по себи део културе, и то њен најистакнутији део будући да је суштинско мерило историјског развоја цивилизације, није неумесно поредити издвајања за уметност (пошто је наука изузета, Министарство културе се бави скоро само уметношћу чак и низ хуманистичких наука, сада финансираних од стране дела за науку имају пројекте везане за уметност). Ако се зна да је у европским земљама издвајање за сегмент уметности 1-1.5%, а код нас 0.62%, јасно је да и уметност пролази испод потреба, али у поређењу са науком, знатно боље, 2-4 пута.

Даље, један део науке није директно продуктиван, не може се одмах применити у индустрији, већ има улогу стварања општег миљеа у коме су апликативнији делови уопште могући, нпр. кроз школовање подмлатка, успостављање веза са водећим научним институцијама у свету, подршци примењеним истраживањима када се суоче са фундаменталним научним проблемима, итд. Други део науке је апликативан, и одговарајући истраживачи могу помоћи при решавању разних проблема са којима се привреда сусреће. Досадашњи систем финансирања у овом другом сегменту се уопште није обраћао привреди, тј. надлежним министарствима ради додатног финансирања баш за проблеме које би та друга министарства одредила, и затражила на специфичним конкурсима за наменске пројекте њихово решавање (нпр. Енергија, сировине, оптимализација коришћења ресурса, научне процедуре и протоколи за испитивање намирница или релевантних за екологију података). Тиме би се примењеном делу истраживања дала важна ињекција.

Матични Одбор за физику